

Scenariusz lekcji do spektaklu: „Czyste stopy”

Nagranie spektaklu: <http://www.youtube.com/watch?v=rqgopjo-1jo>

Autor: Piotr Mąka

Temat zajęć: Jak nas widzą, tak nas piszą? O tym jak różnie postrzegamy świat.

Grupa wiekowa:

klasy VII-VIII szkół podstawowych i uczniowie szkół średnich. Z uczniami szkół średnich można dodatkowo poruszyć temat przeobrażenia, jakiemu uległ człowiek w obliczu rozwoju cywilizacyjnego, tego, co wymusza on na ludziach i czy jesteśmy w stanie cokolwiek zmienić.

Czas realizacji:

ok. 3 godzin lekcyjnych. Istnieje możliwość przeprowadzenia skróconej, dwugodzinnej wersji, pomijając zajęcia sceniczne lub też rozszerzenie pracy do 4 godzin, rozwijając elementy debaty oraz etudy.

Zagadnienia edukacyjne:

- schematy i role społeczne,
- pogoń za współczesnymi standardami życia,
- obawa przed nieznanym, innością,
- wolność w wyrażaniu siebie.

Cele operacyjne:

Zdobycie/pogłębienie umiejętności:

- pracy w zespole,
- przygotowania i obrony argumentacji,
- dyskusji z poszanowaniem innych poglądów oraz umiejętności dostrzeżenia luk we własnym rozumowaniu,
- improwizacji teatralnej.

Poznawcze:

- Uczeń zdaje sobie sprawę z istnienia norm i schematów społecznych. Wie, że świadomie lub nie przypisujemy innym ludziom role w społeczeństwie.
- Uczeń zna pojęcie stereotypu i potrafi podać jego przykłady.
- Uczeń posiada świadomość różnych sposobów postrzegania świata przez ludzi

i tego, co dla nich wartościowe.

- Uczeń zdaje sobie sprawę, że ludzie i świat wzajemnie na siebie wpływają i kształtują.

Emocjonalne:

- Dążenie do poznania i zaakceptowania różnic pomiędzy ludźmi.
- Świadomość, że odczucia i potrzeby ucznia są ważne tak samo, jak innych.
- Poczucie integralności ze środowiskiem, w którym żyjemy.

Formy i metody pracy:

- dyskusja z prowadzącym,
- praca w grupach,
- debata nad tezą (debata oksfordzka),
- etiuda teatralna.

Materiały dydaktyczne:

- rzutnik i projektor/telewizor oraz dostęp do Internetu celem odtworzenia spektaklu,
- brystol, kolorowe pisaki,
- kartki do notowania, długopisy,
- karty postaci (nie pokazujemy ich wcześniej uczniom).

Wprowadzenie do spektaklu

„Czyste stopy” zabierają widzów w bliżej nieokreślony czas i przestrzeń, choć pojedyncze kwestie bohaterów i wykorzystana muzyka mogą sugerować, że jesteśmy na terenach będących pod wpływem Rosji. Człowiek nie jest już człowiekiem w swojej pierwotnej postaci. Ma teczkę, garnitur i czyste stopy... Tymczasem gdzieś, tuż obok, istnieją jednostki wyłamujące się z systemu, niedające się wcisnąć w garnitur przyjętych norm, żyjące wbrew i poza. Co ich do tego skłoniło? W czym są ubożsi, a w czym bogatsi? I czy w ogóle muszą dążyć do jakiegokolwiek formy bogactwa?

Warto przyrzeć się zderzeniu światopoglądów, reprezentowanych przez skrajnie różnych bohaterów. Każdy z nich obrazuje inne schematy, ma swoje wartości, ale też lęki, uprzedzenia i ograniczenia. Nie rozumieją się, choć mówią tym samym językiem. Nie tolerują, bo wierzą w zupełnie odmienne ideały. Ostatecznie jednak dają się uwieść alternatywnym sposobom postępowania, by w finale zmieszać się w kotle osobowości i przejść metamorfozę. Dla kogo lepszą, dla kogo gorszą? To pozostawiamy ocenie widza, a każda odpowiedź jest tutaj poprawna.

Informacje o spektaklu:

„Czyste stopy” to autorski spektakl Grupy Teatralnej Próbownia, działającej przy Chodzieskim Domu Kultury.

Autorką tekstu jest Monika Mąka.

Reżyseria: zespół pod kierownictwem Piotra Mąki.

Przebieg zajęć

I lekcja

1. Projekcja spektaklu.

(35 minut)

2. Kwestie organizacyjne, przygotowanie materiałów do pracy, pozostały czas można wykorzystać na podzielenie uczniów na 4 grupy w kontekście dalszych zajęć.

(10 minut)

II lekcja

1. Dyskusja z prowadzącym. Pytania pomocnicze:

- Jakie postawy i przekonania mogliśmy dostrzec?
- Co postacie sądzą o sobie nawzajem?
- Co jest dla nich ważne?
- Czy uważamy, że postępowanie którejś postaci jest warte skrytykowania?
- Czy popieramy jakieś postawy?
- Czym jest stereotyp?
- Jak rozumiemy spektakl?

(10 minut)

2. Praca w grupach. Każda z 4 grup losuje kartę postaci (Załącznik 1), której nie pokazuje innym grupom. Na brystolu uczniowie zapisują nazwę wylosowanej postaci. W jednej kolumnie umieszczając cechy, przekonania na jej temat, przychodzące im na myśl wyłącznie na podstawie podanego, krótkiego opisu. W drugiej kolumnie próbują znaleźć inne, mniej oczywiste cechy lub okoliczności, przez które dana postać jest tym, kim jest lub znalazła się w danej sytuacji (Załącznik 2).

(10 minut)

3. Prezentacja wyników. Poszczególne grupy na głos odczytują obie strony tabeli, nie zdradzając nazwy postaci, a pozostałe grupy starają się na podstawie tych spostrzeżeń zgadnąć, kto to może być.

(10 minut)

4. Przygotowanie do debaty. Każda z grup losuje karteczkę z tezą (Załącznik 3) i zadaniem jej poparcia bądź obalenia. Uczniowie w grupach zapisują swoje argumenty i przygotowują się na argumenty strony przeciwnej. Jeżeli potrzeba, przygotowania można kontynuować na kolejnej godzinie.

(15 minut)

III lekcja

1. Debata w stylu oksfordzkim. Dwa zespoły prowadzą krótką dyskusję, przedstawiając swoje argumenty oraz odnosząc się do argumentów strony przeciwnej, jednocześnie unikając atakowania czy obrażania mówców. Prowadzący zajęcia pełni funkcję marszałka, a reszta klasy może zdecydować, która strona lepiej poradziła sobie z obroną stanowiska. Następnie debatę prowadzą pozostałe dwa zespoły, a wcześniejsi mówcy wchodzą w rolę obserwatorów.

(20 minut)

2. Etiudy teatralne. Na scenie dwie osoby, które otrzymują od prowadzącego przydzielone role (Załącznik 4). Na scenie mają w określonej sytuacji nawiązać ze sobą interakcję. Prowadzący przydziela rolę tak, by postacie kontrastowały ze sobą i stwarzały naturalne przeciwieństwa. Aktorzy nawiązują krótkie rozmowy bądź grają gestem, mimiką. Scenka może przeobrazić się w konflikt lub też próbę wzajemnego zrozumienia.

(15 minut)

3. Podsumowanie. Zwrócenie uwagi na odczucia, emocje związane z odgrywaniem ról, argumenty pojawiające się w debacie. Powrót do spektaklu i przemyślenie tego, czy po zajęciach patrzemy na coś z innej perspektywy, czy coś zmieniło się w odbiorze sztuki.

(10 minut)

Załącznik 1 - Karty postaci

Niechlujnie ubrany mężczyzna, proszący o drobne na parkingu pod marketem	Podenerwowany, elegancko ubrany i bogato wyglądający mężczyzna na przystanku autobusowym
Uczennica, która walczy o popularność w szkole i za wszelką cenę szuka uwagi innych	Zwyczajnie ubrana kobieta, siedząca od kilku godzin na ławce w parku, z przekrwionymi oczami i butelką alkoholu

Załącznik 2 - Tabela postaci

Kto	
Co o niej/nim sądzimy na pierwszy rzut oka?	A może...?

Załącznik 3 - Propozycje tez do debaty

<p>Kariera, rozwój i zapewnienie dobrobytu są dla człowieka najważniejsze POPZYJ TEZĘ</p>	<p>Kariera, rozwój i zapewnienie dobrobytu są dla człowieka najważniejsze OBAL TEZĘ</p>
<p>Są pewne normy i obyczaje, których nie powinno się kwestionować, chcąc żyć w społeczeństwie POPZYJ TEZĘ</p>	<p>Są pewne normy i obyczaje, których nie powinno się kwestionować, chcąc żyć w społeczeństwie OBAL TEZĘ</p>

Załącznik 4 - Propozycje par postaci

Miejsce	Postać 1	Postać 2
Przystanek autobusowy	Starsza, niedosłysząca kobieta	Młody chłopak na wagarach
Teatr	Elegancki bywalec teatrów	Mężczyzna, który wygrał bilet
Szkoła	Popularny chłopak	Nowy uczeń w klasie

Projekt zrealizowano przy pomocy finansowej
Samorządu Województwa Wielkopolskiego

**SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO**

poznańska
fundacja
arTYSTYCZNA

Wszelkie prawa autorskie i majątkowe zastrzeżone dla Poznańskiej Fundacji
Artystycznej